

CIDOB Global Cities Dialogues

La política exterior europea i la diplomàcia sincrònica: la contribució de les ciutats

Barcelona, 4 de juliol de 2023, 09.00 – 16.00

CIDOB, Sala Jordi Maragall, Elisabets 12, 08001 Barcelona

Organitzat per: Programa Ciutats Globals del CIDOB amb el suport de l'Ajuntament de Barcelona

En un context de redefinició de l'ordre global, de competència estratègica entre poders hegemònics i de tensions geopolítiques fortes, la Unió Europea (UE) s'esforça a significar-se com un actor fiable a tenir en compte. En aquest sentit, la UE es presenta com un actor normatiu que aposta pels valors democràtics i la seguretat jurídica, la igualtat, el respecte pel planeta i el benestar i la competitivitat econòmica. Per això ha impulsat el Global Gateway, una estratègia per consolidar vincles intel·ligents, nets i assegurances als sectors clau com el digital, l'energètic i el del transport, així com per potenciar els sistemes de salut, educació i recerca a tot el món.

El diàleg polític amb els països socis és una de les eines clau per consolidar el posicionament d'Europa al món. Construir aliances de gran abast és clau per operativitzar l'estratègia europea i avançar en les prioritats definides al Global Gateway. Aliances que han d'anar més enllà dels interlocutors naturals de la Unió Europea, els governs nacionals, incloent-hi altres operadors com les organitzacions de la societat civil, el sector privat o les ciutats. Aquestes darreres tenen un paper determinant en l'impuls de solucions clau en sectors crítics com la democràcia i el bon govern, la doble transició ecològica i digital, i la igualtat i la seguretat humana. Les polítiques que impulsen des de la proximitat tenen un impacte sensible a la qualitat de vida i a la prosperitat de les societats.

Les ciutats operen avui en el sistema de relacions internacionals construint vincles tant amb els seus iguals com amb altres operadors que incideixen en les polítiques que impulsen. La diplomàcia de les ciutats és dinàmica i té un gran potencial per articular relacions que van molt més enllà del que és estrictament urbà. Així ho han llegit governs com el dels Estats Units o el de la Xina que, partint de lògiques molt diverses, donen suport a l'acció exterior de les seves ciutats com a eina per potenciar el seu paper al món i guanyar influència en la carrera per l'hegemonia de l'ordre global.

Tot i això, el Global Gateway no té en compte les ciutats ni fa referència als múltiples reptes que els processos d'urbanització posen avui sobre la taula. Tot i que les prioritats que defineix l'estratègia no poden ser abordades sense tenir en compte les solucions i les innovacions que s'impulsen des dels espais urbans, la Unió Europea no pren en consideració el potencial que tenen les ciutats per al diàleg polític aprofitant les relacions que teixeixen amb els seus iguals a tot el món. No deixa de ser sorprenent si tenim en compte que les ciutats europees són extremadament dinàmiques a la seva acció exterior i que la Unió Europea ha incentivat durant anys la cooperació territorial, dins del territori europeu, amb els països veïns i en l'àmbit internacional.

Aquesta segona edició dels CIDOB Global Cities Dialogues es proposa revisar la participació de les ciutats a la política exterior europea i formular recomanacions per reforçar els processos de diàleg polític que impulsa la Unió Europea a les diferents regions del món. Els CIDOB Global Cities Dialogues, formulats sota la regla de Chatham House, tenen lloc en el marc de la Presidència espanyola del Consell de la Unió Europea i posen el focus en una de les regions amb què Espanya i la Unió Europea tenen un vincle més fort: Amèrica Llatina i el Carib. Els CIDOB Global Cities Dialogues es produeixen dies abans de la Cimera entre la Unió Europea i la Comunitat d'Estats Llatinoamericans i Caribenys (CELAC) que se celebra a Brussel·les els dies 17 i 18 de juliol del 2023. D'aquesta manera, les recomanacions proposades per les persones participants convidades es recolliran en un CIDOB Briefing que serà publicat i disseminat els dies previs a la Cimera.

Programa

- 09.00 – 9.30 **Benvinguda**
Pol Morillas, director, CIDOB
Pau Solanilla, Comissionat de Relacions Internacionals i Promoció de Ciutat, Ajuntament de Barcelona
- 09.30 – 10.00 **La Política Exterior de la UE i la Presidència espanyola del Consell de la Unió Europea**
Pol Morillas, director, CIDOB
- 10.00 – 11.00 **Formes de diplomàcia sincrònica: Les ciutats en la política exterior dels Estats Units i de la Unió Europea**
Max Bouchet, investigador sènior visitant per a la Diplomàcia Municipal i Estatal, Truman Centre for National Policy
Agustí Fernández de Losada, investigador sènior i director, Programa Ciutats Globals, CIDOB
- 11.00 – 11.30 Pausa cafè
- 11.30 – 13.00 **Les ciutats i l'acció exterior de la UE**
Felip Roca, director de Relacions Internacionals, Ajuntament de Barcelona
Bea Sanz, coordinadora del Diàleg Estratègic amb la Societat Civil, Comissió Europea
Paola Arjona, assessora, Divisió de Relacions Internacionals, Ciutat de Montevideo
Modera: **Marta Galceran**, investigadora principal, Programa Ciutats Globals, CIDOB
- 13.00 – 14.00 Dinar
- 14.00 – 14.15 **Prioritats de la Cimera UE – CELAC**
Leire Pajín, presidenta, Fundación EU-LAC
- 14.15 – 15.45 **Les ciutats i el diàleg polític entre la Unió Europea i Amèrica Llatina**
Galina Karamalakova, encarregada de Drets Humans i Cohesió Social, Divisió de Polítiques Regionals, Departament de les Amèriques, Servei Europeu d'Acció Exterior
Sonia González, coordinadora, Àrea de Polítiques de Governança Democràtica, EUROsociAL+
Paulina Astroza, directora, Programa d'Estudis Europeus, Universitat de Concepció
Mauricio Rodas, exalcalde, Ciutat de Quito
Modera: **Andrea Costafreda**, directora per a Amèrica Llatina, Intermón Oxfam
- 15.45 – 16.00 **Conclusions**
Ricardo Martínez, investigador sènior, Programa Ciutats Globals, CIDOB